

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2013

<http://illesbalears.isf.es/>

informacio@illesbalears.isf.es

Índex

1.- Qui som

Enginyeria Sense Fronteres de les Illes Balears (ESF) és una associació sense afany de lucre que va néixer a Mallorca el febrer de 2003 que treballa per a construir una societat mundial justa i solidària i per a posar la Tecnologia al servei del desenvolupament humà.

ESF Illes Balears és una associació inscrita en el Registre General d'Entitats de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i formada per professionals, docents i estudiants de qualsevol branca de coneixement (no no només de l'enginyeria) que treballen per dur a terme projectes de cooperació al desenvolupament als països del Sur i accions de sensibilització a les Illes Balears.

ESF Illes Balears entén la COOPERACIÓ com un intercanvi basat en la solidaritat, amb el consegüent benefici mutu, i el DESENVOLUPAMENT com un procés d'evolució, interdependent i sostenible, que no pot imposar limitacions a les diferents cultures i que ha de contribuir a augmentar la participació ciutadana i el paper de la societat civil.

ESF està formada actualment per 10 voluntaris i 25 socis que comparteixen uns valors de solidaritat i que treballen conjuntament, amb el personal contractat, per aconseguir els mateixos objectius. També comptem amb la imprescindible col·laboració econòmica d'organismes, institucions i col·legis professionals. A tots, us donem les gràcies per aconseguir que un any més ESF hagi pogut treballar per aconseguir un món amb igualtat d'oportunitats per a tothom.

2.- Cooperació al desenvolupament

2.1 – Bolívia

Des de 2009, l'Associació Enginyeria Sense Fronteres de les Illes Balears va decidir, seguint el criteri de concentració, per optimitzar els recursos i maximitzar l'eficàcia de les accions, dirigir la gran majoria de projectes cap a Bolívia. També, seguint un criteri d'especialització i degut a l'experiència adquirida al llarg dels darrers anys en aquesta matèria, es decidí intervenir exclusivament a l'àmbit del cicle de l'aigua (abastament, sanejament i maneig integral de conques hidrogràfiques).

¿Per què Bolívia?

Principalment perquè Bolívia té l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH) més baix de tota Sudamèrica, especialment al municipi en el qual intervé ESF (Pocona, al departament de Cochabamba) amb un IDH més propi de països de l'Àfrica subsahariana, els més baixos del món. Un altre dels motius és alinear-se amb les línies estratègiques tant de la cooperació espanyola com de la balear ja que, tant Bolívia (concretament Cochabamba) com “*aigua i sanejament*” són país i àmbit de treball prioritaris. Tot això amb el mateix objectiu: arribar allà on és més necessari, optimitzar els recursos per maximitzar l'efecte de les accions i recolzant-nos en les xarxes de cooperació al desenvolupament existents.

Per contribuir a garantir el dret humà de l'accés a l'aigua potable i el sanejament bàsic, ESF i l'associació Mosoj Causay, amb seu a Cochabamba (Bolívia), duen a terme conjuntament projectes d'ús i maneig adequat d'aigua per a consum humà a comunitats rurals del municipi de Pocona del departament de Cochabamba, a la zona central de Bolívia.

La contrapart. El nostre soci local: Mosoj Causay

L'any 1993, un grup de voluntaris de la ciutat de Cochabamba comencen a treballar, sensibilitzats amb la massiva presència de dones i nins de l'àmbit rural a les principals ciutats de Bolívia, expulsats de les seves comunitats d'origen per les gelades i severes sequeres d'aquell any i abocades a la mendicitat urbana. En aquesta primera etapa, assistencialista, els voluntaris repartiren berenars i feren recollides d'aliments i eines de treball que varen dur a les comunitats d'origen d'aquests camperols forçats a emigrar a la ciutat.

L'any 1995 i després d'un procés de reflexió, aquest voluntaris decideixen anar a l'arrel del problema i conformar-se com ONG amb personalitat jurídica amb la possibilitat de sol·licitar finançament per dur a terme projectes de desenvolupament a les comunitats rurals amb situació d'exclusió social més forta, d'allà on provenien totes aquelles camperoles indígenes i els seus fills i filles l'any 1993. Més concretament als municipis del Nord de Potosí i el Sud de Cochabamba.

Així a dia d'avui, Mosoj Causay, és una institució privada sense ànim de lucre que té com a objectiu *"contribuir a un desenvolupament sostenible i integral de les famílies en situació d'exclusió social, des de les seves potencialitats locals, la valoració socio-econòmica-cultural del seu patrimoni, dins un marc de solidaritat i equitat"* i per això compta amb un equip de treball multidisciplinar i amb un fort compromís social.

El context.

La població del municipi de Pocona és indígena (Quechua o mestissa) i es distribueix de manera molt dispersa. La gran majoria de la població viu en comunitats rurals, que són assentaments humans generalment sense cap nucli, on els habitatges es troben escampats pels terrenys de cultiu. La principal activitat d'aquestes comunitats és l'agricultura, majoritàriament de subsistència, adreçada al cultiu de "la papa", el blat de moro o la quinoa. L'economia familiar es recolza a més en la ramaderia (caprina o vacuna) sent aquesta considerada per les famílies com una font d'estalvi per a les pitjors èpoques (sequeres, males collites...).

El municipi de Pocona està situat al sud-est del departament de Cochabamba i encara que les seves comunitats es situen a alçades sobre el nivell de la mar d'entre 2.300 y 3.400 m, es troba a prop de la zona tropical del país cosa que influeix sobre la seva climatologia. Són la zona i clima que a Bolívia es coneix com de "valles". Les temperatures són extremes i tant la vegetació com les fonts d'aigua escasses a la major part del municipi. Les pluges es concentren en 3 mesos, tenint 9 mesos de sequera pràcticament absoluta. Això genera un canvi radical del paisatge entre l'estiu i l'hivern. La població és Quechua o mestissa i la seva forma d'organització social és en sindicats agrícoles que tenen una influència decisiva en les decisions de l'alcaldia.

Els projectes.

Durant el 2013 s'han iniciat, desenvolupat o finalitzat, tres projectes amb el títol: "Ús i maneig adequat de l'aigua per a consum humà" a més dels dos projectes que conformaran el "Plà Director d'infraestructures de sanejament i subministrament d'aigua del municipi de Pocona".

2.1.1 – Ús i maneig d'aigua per a consum humà a comunitats rurals.

Aquests projectes es fonamenta en quatre accions principals:

1. Construir la infraestructura necessària per subministrar aigua segura en quantitat suficient i tots els dies de l'any als habitants de la comunitat. En aquest procés la comunitat col·labora aportant la mà d'obra no qualificada.

2. Formar als habitants de les comunitats en ús i maneig adequat de l'aigua per a consum humà i hàbits d'higiene.

3. Formar i capacitar un comitè de manteniment i gestió del sistema d'aigua escollit democràticament per la comunitat, per assegurar la sostenibilitat de la infraestructura a llarg termini.

4. Dotar de personalitat jurídica a aquest comitè amb el suport del Comitè Tècnic de Registres i Llicències de Bolívia, per assegurar la sobirania de la comunitat sobre l'aqüífer.

La primera tasca és formar un comitè d'aigua dins de la comunitat en gestió, comptabilitat i fontaneria. Aquest comitè en un principi s'encarregarà de formar els grups de treball que faran feina en la construcció del sistema i de la coordinació amb els tècnics de Mosoj Causay. La construcció del sistema s'encarrega generalment a una petita empresa local i els materials s'adquireixen a la zona també. Acabada la construcció, és el comitè qui s'encarrega del manteniment del sistema, de les petites reparacions i de cobrar als usuaris la quota acordada per fer front a les despeses que això suposa.

L'obra és generalment molt senzilla: es fa un tanc de captació a la font i l'aigua es condueix fins a un altre tanc, de distribució, situat a un punt elevat i proper a les cases perquè des d'allà es distribueixi per gravetat a cadascuna de les famílies. Cada casa disposarà d'una "pileta" amb un punt d'aigua. Quan no hi ha més remei per la topografia de la comunitat, s'instal·la una bomba per fer arribar l'aigua al tanc de distribució tot i que sempre es tracta d'evitar-ho pel sobrecost de manteniment que suposa l'equip de bombeig (consum energètic, reposició al final de la vida útil...).

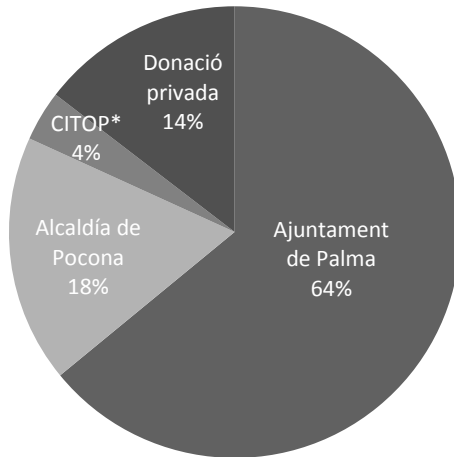
Durant el procés de construcció es fan un seguit de tallers amb tota la població per ensenyar la relació entre el consum d'aigua no segura i malalties, generalment gastrointestinals. A més, es capacita als habitants de la comunitat en hàbits d'higiene i bon ús de l'aigua.

Una vegada acabades les obres es coordina i recolza al comitè d'aigua per fer que el sistema quedi inscrit al Comitè Tècnic de Registres i Llicències (CTRL), cosa que donarà un suport legal molt important per a la sostenibilitat del projecte. Així, l'ús per consum humà de la font d'on es capta l'aigua quedarà registrat i per tant protegit per la legislació boliviana.

Cal destacar que sempre es tracta d'aconseguir el recolzament econòmic de l'Alcaldia de Pocona. Tot i els reduïts recursos amb els que conta el municipi, això és de vital importància per tal d'implicar a l'administració en el procés. A més, una vegada acabat el projecte, es fa entrega de la infraestructura al municipi, quedant així integrada dins de l'administració pública.

Finançat a la convocatòria d'ajuts a la cooperació de l'Ajuntament de Palma (2010)

Iniciat el 12 de desembre de 2012. Projecte totalment finalitzat.

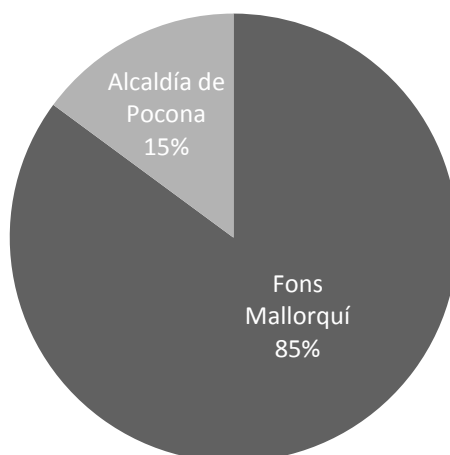
FINANÇAMENT	
Aj. de Palma	57.500,00 €
Alcaldía de Pocona	15.934,44 €
CITOP*	3.243,00 €
Donació privada	13.082,74 €
TOTAL	89.760,18 €

*Col legi d'Enginyers Tècnics d'Obres Públiques

Comunitats d'intervenció	Famílies beneficiàries del projecte
2	78

Finançat a la convocatòria d'ajuts a la cooperació del Fons Mallorquí (2011)

Iniciat el 15 de juliol de 2013 i està prevista la finalització el 14 d'octubre de 2014 (*aproximadament al 35% d'execució a final de 2013*).

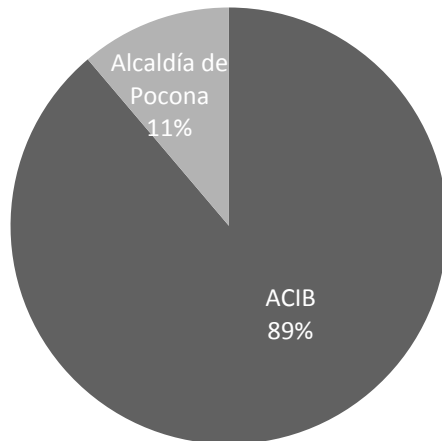

FINANÇAMENT	
Fons Mallorquí de Cooperació i Solidaritat	39.973,19 €
Alcaldía de Pocona	6.992,39 €
TOTAL	46.965,58 €

Comunitats d'intervenció	Famílies beneficiàries del projecte
1	50

Finançat a la convocatòria d'ajuts a la cooperació de l'ACIB (2011)

Iniciat el 23 de novembre de 2013. Previsió de 12 mesos de durada. (aproximadament al 10% d'execució a final de 2013).

FINANÇAMENT	
ACIB	148.616,09€
Alcaldía de Pocona	18.749,43 €
TOTAL	167.365,52 €

Comunitats d'intervenció	Famílies beneficiàries del projecte
6	163

2.1.2 – Pla Director d'infraestructures de sanejament i abastament d'aigua al municipi de Pocona.

Aquest projecte, que nosaltres anomenam "Pla Director", és producte de la col·laboració entre ESF-Catalunya i ESF-Illes Balears i de la coordinació de dos projectes.

Per una banda, amb el propi **Pla Director d'infraestructures de sanejament i subministrament d'aigua del municipi de Pocona**, farem un diagnòstic de l'abastament d'aigua i sanejament bàsic amb el que contenen les comunitats rurals d'aquest municipi i proposarem les sol·lucions tècniques més adients per satisfer les necessitats existents. A més, també es faran propostes de maneig integral de la principal conca hidrogràfica del Pocona a fi de millorar la sostenibilitat ambiental i la protecció d'aquest recurs tan preciat.

Per tot això, tècnics i voluntaris d'ESF i Mosoj Causay, visitaran totes les 87 comunitats de Pocona, s'entrevistaran amb la població, geoposicionaran els punts més rellevants per l'objectiu a assolir (fonts d'aigua, punts de contaminació, zones de riscos...) i es faran anàlisis completes de les fonts que es podrien fer servir per consum humà.

Paral·lelament a aquest procés, que tindrà una durada de dos anys, per promoure la soberania de la població sobre els seus aqüífers, la seva gestió democràtica i transparent. Per això es reforçaran els dos

Organismes Gestor de Conques existents a la vegada que es tractarà de formar un Comitè de Conques Municipal que aglutini als actors més rellevants del municipi al voltant del recurs aigua (regants, operadors d'aigua, empreses...) perquè intervingui en els conflictes per l'aigua a favor de l'interès públic general vers els interessos particulars.

L'altra part del Projecte és: **Gestión comunitaria sostenible de los recursos naturales agua, suelo y vegetación con enfoque de cuenca hidrográfica en la subcuenca de Yuraj Molino, (Bolivia)**. Respon a la demanda sorgida dins de les comunitats, en veure en perill la seva forma de vida pel mal ús dels recursos naturals, que han produït pèrdua de producció agrícola, de sòl per cultius i una major incidència de les sequeres.

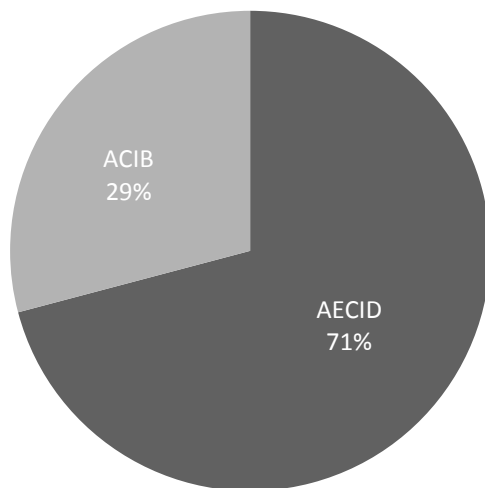
La problemàtica s'aborda des d'una perspectiva integral del maneig dels recursos naturals, amb l'objectiu de contribuir a millorar la gestió comunitaria sostenible dels recursos aigua, sòl i vegetació.

Amb aquest projecte, i gràcies a un estudi previ, es vol capacitar a la població de les onze comunitats al voltant de la microconca de Yuraj Molino (Molí Blanc en Quechua) en gestió integral i sostenible del recurs hídic amb la realització d'activitats pràctiques de reforestació, tècniques de conservació de sòl i de conservació d'aigua a la conca hidrogràfica.

Finançat a la convocatòria d'ajuts a la cooperació de l'AECID (2011) i ACIB (2011).

La part finançada per l'AECID va iniciar el 29 de febrer de 2012 i està prevista la finalització el 29 de Setembre de 2014 (*aproximadament al 75% d'execució a final de 2013*).

La part finançada per l'ACIB va iniciar l'1 d'agost de 2013 i està prevista la finalització el 31 d'octubre de 2014.

FINANÇAMENT	
AECID	305.000,00 €
ACIB	125.270,60
TOTAL	430.270,60 €

	Comunitats d'intervenció	Famílies beneficiàries del projecte
AECID	82	3.112*
ACIB	9	241

* Dades no definitives

2.2 – Moçambic

Aquest projecte executat de forma conjunta entre ESF-Illes Balears i ESF-Catalunya forma part del programa d'aigua, sanejament i enfortiment institucional que s'està desenvolupant des de 2011 i té una durada de 3 anys. El programa pretén assolir dos objectius. El primer es centra en la millora de l'accés a l'aigua per ús domèstic i productiu i l'accés al sanejament a les comunitats rurals. El segon es centra en el reforç institucional de la UNAC (Unió Nacional de Camperoís) a nivell del districte i provincial.

2.2.1 – Programa d'aigua, sanejament i enfortiment de la UNAC al districte de Funhalouro.

Amb el projecte finançat pel Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, s'ha donat accés a l'aigua a 2 comunitats rurals, Chichimane y Morrure mitjançant la construcció de fonts. En aquestes comunitats s'han creat Comitès de Gestió d'Aigua i capacitat als seus membres per la gestió, manteniment i higiene de les fonts d'aigua. La contrapart local realitza el monitoreig i acompanyament dels comitès amb l'objectiu de donar seguiment i recolzament a les seves activitats.

Per l'any 2014 es preveu una segona fase del projecte, beneficiant a dues noves comunitats.

3.– Educació per al desenvolupament

A partir dels projectes de cooperació realitzats al Sud, ESF veu la necessitat de donar a conèixer les realitats dels països empobrits i d'incorporar la sensibilització i la incidència a les seves accions. Pensem que l'educació pot contribuir a una major comprensió de les causes que generen la pobresa i la desigualtat i que cal promoure l'acció individual i col·lectiva i les actituds de solidaritat. Durant el 2013 s'ha desenvolupat el següent projecte.

Fòrum Comunicació, Educació i Ciutadania de les Illes Balears

Des de l'octubre del 2013 fins al juny del 2014 s'ha dut a terme la segona part del projecte "Fòrum Comunicació, Educació i Ciutadania". Aquest projecte treballa una oferta formativa i de sensibilització que situï els eixos principals de l'Educació i la Comunicació pel Desenvolupament en l'agenda social. Si bé el projecte es dirigeix a la ciutadania en general, també és cert que el món educatiu, de les entitats i dels mitjans de comunicació s'han tingut en compte com a públics models a qui involucrar en el projecte. Principalment son dues les línies de treball que s'han dinamitzat:

Dins la primera línia s'han coordinat diferents activitats formatives que han promogut un debat al voltant de la importància d'adquirir una mirada crítica vers els mitjans de comunicació. S'han organitzat sessions formatives que s'han dirigit d'una manera específica a l'alumnat i professorat d'Imatge i so' del IES Juniper Serra. (únic centre en les Balears que imparteixen aquesta branca de la Formació Professional). En elles, diferents professionals del mitjans han compartit experiències que treballen una representació responsable de la diversitat social. També s'han organitzat diferents sessions formatives i de reflexió a la ciutadania en general en les que s'han ofert diferents metodologies que estimulin una didàctica crítica vers els mitjans: la construcció cultural de l'immigració, com elaborar materials didàctics, el cinema com a eina de coneixement i treball crític, i una reflexió sobre quins son els reptes de les entitats i els mitjans de comunicació per un relat social responsable.

L'altra línia de treball ha estat construir un espai web [educomunica.isf.es] que vol ser un espai de referència en temes de Comunicació i Educació pel Desenvolupament. Dirigit de manera específica al món de l'educació, les entitats i la comunicació, proposa diferents materials i recursos per promoure una mirada crítica i reflexiva sobre els mitjans, i que sàpiga proposar alternatives per fugir d'una mirada i representacions mediàtiques estereotipades.

De manera específica, en l'execució d'aquests dos eixos d'actuació, s'han treballat diferents temes que avui ocupen un lloc central en l'agenda social i informativa. Entre d'altres, aquests temes són la cooperació, la solidaritat, els moviments migratoris, una mirada responsable vers la diversitat cultural, la promoció del consum responsable, i una perspectiva de gènere transversal.

Les diferents actuacions i temes de treball s'han organitzat a partir dels interessos principals d'un grup de voluntariat. Aquest equip de voluntariat, compost per persones que pertanyen a entitats, al món educatiu i

al món dels mitjans de comunicació, han participat activament no només en el disseny de les activitats sinó també en el disseny de diferents continguts que avui es comparteixen al web.

4.- Com ens organitzam

Des dels seus inicis, el funcionament operatiu de l'Associació s'ha assentat fonamentalment sobre les mateixes bases. L'assemblea, formada pels socis, vota als membres que conformaran la junta, que és l'orga que s'ocupa de prendre les decisions del dia a dia de l'associació

Les decisions es prenen a les reunions de la Junta que es celebren amb una periodicitat quinzenal i que compten amb la presència dels seus membres i altres socis i col·laboradors compromesos amb l'associació i els seus fins.

En aquestes reunions es fa sempre un repàs de la situació de l'Associació. L'ordre del dia s'estructura al voltant de les necessitats prioritàries de l'entitat que es podrien dividir en *generals de l'associació* i *particulars de cada projecte*.

A les reunions de la Junta s'informa de l'estat general de l'associació i es prenen les decisions necessàries per a continuar treballant en la consolidació d'aquesta. Es planifica el futur organitzatiu i econòmic i es fa el seguiment d'aquesta planificació.

Els projectes que desenvolupa ESF es fan al voltant d'un grup de treball format per voluntaris i/o treballadors. Cada grup de treball té un responsable que pertany o, com a mínim, assisteix a les reunions de la Junta, que és qui informa periòdicament a la resta dels membres de l'estat del projecte, les dificultats que pateix i s'acorden entre tots les mesures a prendre al respecte.

Al marge de les reunions de la Junta, es realitzen reunions específiques de projectes o temes concrets, entre la persona responsable del tema i la resta de persones involucrades en l'activitat (voluntaris i/o treballadors). Existeixen Grups de Treball per països i projectes.

En el moment de l'edició d'aquesta memòria els membres de la Junta són:

- Juan Antonio Rodríguez Jiménez-Bravo, President.
- Josep Angrill Ribas. Vicepresident i Tresorer.
- Inés Castejón Silvo, Secretària.
- Jordi Grimalt Fuster, vocal federal.
- Anna Vidal Coma, vocal de comunicació
- Gerard Calle Reus, vocal de cooperació.

5.- Resum econòmic

El fet de que, finalment, s'han pogut iniciar en aquest exercici 2013 diversos projectes aprovats a l'any 2010 i 2011, dels quals n'estaven pendents de rebre les quantitats subvencionades, ens a permès tornar a una situació normal de funcionament d'ESF-IB, després del difícil any 2012.

Això es reflexa al primer quadre de "Cuenta de resultados", amb un resultat positiu al poder justificar totes les despeses de funcionament com a indirectes dels projectes en curs. També assenyalar que aquest resultats es veuen millorats per la aportació d'ESF-Cat per al assumpció de la gestió del projecte Pla Director finançat per la AECID, que desenvolupament des d'ESF-IB.

També es visualitza en el quadre de "Balance", on s'aprecia la tornada a reserves positives, tot i ésser encara inferiors a les desitjables, després de la compromesa situació econòmica que reflectia el seu valor negatiu al tancar l'exercici 2012.

CUENTA DE RESULTADOS (INGRESOS/GASTOS)			
Gastos	2013	Ingresos	
Gastos directos proyectos de desarrollo :		Cuotas de socios	2.047,02 €
10/FONS/AIGUA	29,18 €		
10/AJP/AIGUA (Ajunt. Palma)	51.884,08 €	Donaciones y otras aportaciones :	
10/AJP/AIGUA (Don. Privada)	10.795,04 €	Fires	28,70 €
10/AJP/AIGUA (COIP)	2.675,92 €	ESF-Cat	3.000,00 €
11/ACIB/MIC	45.602,00 €		
11/ACIB/AIGUA	- €	Subvenciones Públicas :	
11/FONS/AIGUA	18.223,61 €	ACIB	49.460,00 €
11/FONS/MOZ	17.406,36 €	Fons Mallorquí	38.224,44 €
13/FONS/AIGUA	- €	Ajuntament de Palma	70.867,97 €
Gastos directos proyectos sensibilización :			
11/ACIB/Comunicació	3.066,00 €	Otros Ingresos :	
Gastos Generales soportados por indirectos :		Intereses	577,97 €
10/AJP/AIGUA (Ajunt. Palma)	5.512,93 €		
10/AJP/AIGUA (Don. Privada)	- €		
10/AJP/AIGUA (COIP)	- €		
11/FONS/MOZ	505,29 €		
Gastos Generales no justificados como indirectos	- €		
Otros gastos :			
Donació FGCC	284,38 €		
Total	156.845,59 €	Total	162.215,70 €

Resultado : 5.370,11 €

BALANCE (ACTIVO/PASIVO)			
Activo	2013	Pasivo	
Inmovilizado	- €	Reservas	4.144,31 €
Subvenciones pendientes de ingreso :		Subvenciones pendientes aplicar :	
10/FONS/AIGUA	- €	10/FONS/AIGUA	- €
10/AJP/AIGUA	- €	10/AJP/AIGUA	65,92 €
10/AJP/AIGUA (Don. Privada)	- €	10/AJP/AIGUA (Don. Privada)	13,71 €
10/AJP/AIGUA (COIP)	- €	10/AJP/AIGUA (COIP)	3,40 €
11/ACIB/MIC	- €	11/ACIB/MIC	79.668,60 €
11/ACIB/AIGUA	- €	11/ACIB/AIGUA	148.616,09 €
11/FONS/AIGUA	19.986,59 €	11/FONS/AIGUA	21.749,58 €
11FONS/MOZ	- €	11/FONS/Moçambic	20.306,54 €
13FONS/AIGUA	64.477,69 €	13FONS/AIGUA	64.477,69 €
11/ACIB/COMUNICACIÓ	- €	11/ACIB/COMUNICACIÓ	10.896,20 €
Otros deudores	- €	Acreeedores :	
Tesoreria e inversiones financieras	266.672,49 €	Saleris desembre	808,13 €
Otro activo :		S. Social desembre	354,25 €
Aportacion capital Caja Ingenieros	24,04 €	IRPF 4rt trim	99,15 €
Reserva Ca'n Boi	528,00 €	VISA desembre	110,00 €
Bestreta Federació per la Còsmica	27,00 €	Otro pasivo (dev. projectes)	
Total activo	351.715,81 €	10/ACIB/AIGUA	402,24 €
		Total pasivo	351.715,81 €

6.- Agraïments

Volem donar les gràcies de manera molt especial a tots els voluntaris i voluntàries que feu possible aquest projecte. Sense la capacitat de treball desinteressada de tots vosaltres, tot el que hi ha en aquesta memòria no seria possible.

I també, com no podria ser d'una altra manera, a les institucions amb qui col·laborem:

- Agència de Cooperació Internacional del Govern de les Illes Balears
- Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació
- Ajuntament de Palma
- Consell Insular de Mallorca
- Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat - Universitat de les Illes Balears
- Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de les Illes Balears
- Col·legi de Ingenieros Técnicos de Obras Públicas Illes Balears
- Mosoj Causay (Bolívia)
- Unió Nacional de Camperols (UNAC, Moçambic)
- Alcaldía de Pocona, Cochabamba, Bolívia
- GOB
- Attac Mallorca